

А П Ъ С Н Ы

Ареспубликатә ын арратәус әр а «А снымедиа»

2024 ш. декабр 19 № 97 (21 603)

Агәалашәарей алахьейкәрей Рымш

Еикәтәашьа змаа ахьаа

д Есышыкәсеипш, сынтәагы декабр 14 азы Ацсны иазгәартейт илахьейкәцагоу арыцхә – Латәтәи атрагедия 32 шыкәса ахьытра.

Ақыртәу-ацсуа еибашьра аан еимга-еимцарак иалагзаны ифәхцәейт 85-шыкә рыпцәсаара, уб-

рахь иналатаны 35-шыкә ахьыцкәа. Ацсны амзар акны ари амш 1992-1993 рзы Ацсны жәлар Рьынцәтәи-латә еибашьрафәи иҗахаз ахьыцкәа ргәалашәара Иамшуп.

32 шыкәса уажәагхьа, абри аены Мрагыларатәи Ацсны акнытәи ахцәацаа зыкәтәаз Урыстәиалатәи авертолиот МИ-8 Кырттәи ахьынтә совет архәтәкәа амацәаз иҗакны ирымаз Ткәарчал ақалакь акнытә Гәдоутәкәа иҗцәраит. Абри ашьтахь

20 минут аатцүаны, ускантәи аамтазы Кырттәи ахьынтә совет архәтәкәа рнапәфәи икәз Кәйдры аиохаа ианыхьцәрауаз, авертолиот еихсит «Адгьыл-ахауа» хәа изышьтоу аракетәла.

Ашьхәфәи икәхаз авертолиот пжәейт, иҗатәаз азәымзар азәгы деикәымхейт. Иҗаблыз апас-сацьырцәей авертолиот аекипажи рыпсыбашкәа Гәдоутә ақалакь аешьаратәи нышьынтәрафәи анышә иамадан.

Ажәлар рыгәнаха азәгы изымгац...

д Пхьынчкын 14 - ари арыцхә еикәтәа ажәлар шака рыцхәрей, гәыршә хьантәи рзаанагазеи... Ари аены шакашы асабицәа рыгәабжә ажәлан иналаз ицазеи... Лаҗа! Ари ажәа анахьхо, агьсуа жәлар рыблакәа ирхәхбаалоит ахьацәгьа.

32 шыкәса рапхьа, икалаз ахтыс, иахьагы имцабзха ирыцрасуейт, иа-

блует. Ишахьдырау еигьш, Латәтәи ахлымзаах акны иҗахейт 87- шыкә ауаагьсыра. Ас еигьш икоу арыцхәра згәацәфәи имнеиз дыкам. Сқыта гакьа Гьпә иалцыз рахьтә авертолиот МИ - 8 иҗаблит аафык. Таацәарак акынтәи 6 - шыкә ажәанафә рыпцәсаара фәхцәейт: Цурцүмиа Реваз, ипшмапхьыс Цьопуа - Цурцүмиа Ема, рхыцкәа хьыки: Цурцүмиа Адгәыр, Цурцүмиа Адамьр, Цурцүмиа

Астамьр. Убрака дрыцтахоит Реваз иашьа ипшмапхьысгы Бериушьева - Цурцүмиа Эльвира. Арт асабицәа рапхьака ирзыпшыз абзиарақәа рацәан, рыпсадгьыл агьхьа зуалпхьша назыгзашаз цәицәахон, аха аба хымга уи афьза алшара римтәейт.

Ари авертолиот афәи иҗаблит иара убас Гәыпүти афьца атыпхьаца : Гәрамиагьхә Снежана, Емырхәпхьа Сусана. Гәарамиагьхә Снежана Виачеслав - ипхьа (лхьычы хьзы Кука) диит 1974ш. рашәарамза 5 рзы, ақалакь Воркута. 1981ш. Гәыпүтәи абжьаратә школ дталоит. 1991ш. қәфәиарала далгейт. Ашкол афәи ацара ибзианы илцон. Дфьыргьшыган. Илылан ашәахәарей акәашарей, бзиа илбон ашәкәагьхьара. Мыцхьы дхаан, ауафәи дизааигәаан. Дтаацәаран, лгәы хьыгьыту аҗәи иира дазыпшын...

Емырхәба Сусана Шамил - ипхьа (лхьычы хьзы Кура) диит жыҗаарамза 19, 1964ш. Гәыпүтәи ашкол даушьымтан. Ашкол даналга ашьтахь Ткәарчал азауад „Зария“ акны аус лун. Аха лгәыхәтәи дахьымзеит, лгәыла зьаб, хьыхь зызбахә схәаз Гәарамиахә Снежаней ларей вертолиотк еицәлейт уи аены. Егьа аамта царгы ас еигьш икоу ахьаа хаштшыша амазам .

Ванда Глиа, ААУ студент

Ацсны Жәлар Рейзарафәи

Изаамтәнытәу аилатәара

д Ацсны Жәлар Рейзара изаамтәнытәу аилатәара мөапысит декабр 11 азы. Адепутатцәа ашбатәи, цыхәацәалатәи аҗхьарала ирыдыркылейт «Ацсны Ахьынтәқарра атылауафразы» Ацсны Азакәан аиҗакрақәа ралагаларазы» азакәан апрокейт.

Азакәан апрокейт ишьақәнаргылоит зейицштәла, убас иаармарианы Ацсны атылауафра адкылашьазы, атылауафра аиҗашьақәыргьыларазы икоу ахьы аҗқарақәа. Азакәан апрокейт аҗшыгеит адепутат Дмитрий Маршьан.

«Апрокейт иазыпхьагәанаоит ахьынтәқарратә реестр аҗцара. Уака еизакхоит атылауафрахь ирыдыркылауа зегьы ирызку адырраҗарақәа», – иазгәейт Маршьан.

Азакәан амч аиуейт 2025 шыкәса май 1 азы.

Актәи аҗхьарала ирыдыркылейт азакәан апрокейт «Ацсны Ахьынтәқарра Ацьатә кодекс аиҗакрақәа ралагаларазы». Ари апрокейт неигейт адепутат Беслан Хәлуашь.

Иара убас адепутатцәа ишьақәдыргәгәейт 2025 шыкәсазы ауафәи изинкәа рыхьчара знапы иану Иусбарта абиуцеттә смета. Уи иартәоит 9 миллиони 905 нызкь маат.

Адепутатцәа аиҗакрақәа аларга лейт «Азбаратә мчразы» Аконституиатә закәан аҗқарақәа амч рыҗашьей афәхәарақәей. Иара убас апарламент ишьақәнарғәгәейт 2025 шыкәсазы Ацсны Амилатә

банк ахарцкәа. Урт идьртәоит 469 миллиони 617 нызкь маат.

Ацсны Жәлар Рейзара аилатәарафәи актәи аҗхьарала ирыдыркылейт атыла абиуцетнтңытцәи афондкәа фба иааиуа 2025 шыкәсазы рбиуцеткәа.

Абиуцеткәа зегьы идефициртәзам. Убас:

Ихымпадатәиу амедицинатә пгапса Афонд абиуцет ахашәа-лахәкәей аныхтәкәей рыла иазпхьагәаҗоу аиццалыц 90 млн. 571,3 нызкь маат ркынза иназоит.

Ацья ахьчарей асоциалтә пгапсеи рзы Афонд абиуцет ахашәа-лахәкәей аныхтәкәей рыла иазпхьагәаҗоу аиццалыц 232 млн. 475,9 нызкь маат ркынза иназоит.

Арәпатриация Афонд абиуцет ахашәа-лахәкәей аныхтәкәей рыла иазпхьагәаҗоу аиццалыц 385 млн. 130,1 нызкь маат ркынза артәоит.

Амөатә фонд абиуцет ахашәа-лахәкәей аныхтәкәей рыла иазпхьагәаҗоу аиццалыц 160 млн. маат ркынза иназоит.

1992-1993шш. Ацсны жәлар Рьынцәтәи атылауафрахь еибашьра аинвалидцәа рзы Ахьынтәқарратә абиуцетнтңытцәи афонд абиуцет ахашәа-лахәкәей аныхтәкәей рыла 2025 шыкәсазы иазпхьагәаҗоу аиццалыц 258 млн. 937,8 нызкь маат ркынза иназоит. Атәанчәаратә фонд абиуцет ахашәа-лахәкәей аныхтәкәей рыла 2025 шыкәсазы иазпхьагәаҗоу аиццалыц 1 – млрд. 882 млн. 796,5 нызкь маат.

Ацсны Жәлар Рейзарафәи Беслан Бараҗелиа Ацсны Абанк ахантәафәи деиталырихит.

Мазала абжьыгирала Беслан Бараҗелиа икандидатуразы рыбжы артеит 25 - шыкә адепутатцәа.

Ацсны Аминистрцәа Рейлазаарафәи

д Декабр 12 рзы имөапысыз аилатәарафәи ибзюуп хәа аххәан «2024 шыкәсазы хымпадатәи амедицинатә пгапса Афонд абиуцет азы» Ацсны Ахьынтәқарра Азакәан аиҗакрақәа ралагаларазы» азакәан апрокейт.

Адокумент налгейт Ацсны амедицинатә пгапса Афонд аиҗабы Валентина Жьыба. Уи илхәейт хымпадатәи амедицинатә пгапса Афонд абиуцет ахашәалатә, аныхтә хәтәкәа 10 миллион маат рыла ишырзырхәу.

Абарт амалкәа дөыкәтәхоит акыба чмазара змоу рыхәышәтаразы.

Иара иганәхьала афинанскәа рминистр инапынцәкәа назыгзау Владимир Делба ихаиртәаит:

«2024 шыкәсазы амедицинатә пгапса Афонд хазыпшү абиуцет ахә хьшоит 10 миллион маат акара ашьтытра хәсаб азуны. Афонд анапхгара агәабзиарахьчара Аминистрра ашкә ахәара қартейт. Аминистрра акәзар, 10 миллион

маат рыла ахарцәтә хьдцәкәа рыццаразы азакәан апрокейт аздырхейт. Финансла аиқәыршәара ахьыцхьрта – икоу ахьы ахашәа-лақәа роуп», – ихәейт иара.

Иара убас аилатәарафәи Ацсны Аминистрцәа Рейлазаара арәзертә фонд амалкәа ахархәаразы адта рыдыркылейт.

«Ацсны атылауаа социалла рыдгылар хькәкыс ишьтыхны Ацсны атылауаа хьызхәала ацхьраара рыҗаразы Аминистрцәа Рейлазаара адта апрокейт қатюуп. Уи инақәыршәаны Аминистрцәа Рейлазаара арәзертә фонд акнытә миллионк маат инарейханы идөыкәтәхоит асоциалтә еиқәыршәарей адемографиатә политикей Рминистрра ашкә», – иазгәаҗоуп уака.

Ақәцара азырхиан Ацсны Апыза-министр инапынцәкәа назыгзау идцала.

Иара убас, Аминистрцәа Рейлазаарафәи адта рыдыркылейт 2024-2025 шыкәсәа рзы тагалан-азынтәи апсызкраан 25 нызкь тонна акамшыа акразы.

Абаҫхатәра аҫәәақәә

Софа Агәмаа – 85 ш.

д Зыцстазаара аҫазара ада зхаҫы изаамо Софа Хынтрыгә-ипҫа Агәмаа дииг Гәдоуга араион Дәрһипш ақынтан. Абжәратә цара аныһырқәша 1956 ш. дталоит Ш. Руставели иһз зху Картти театртә институт. Уи даналга ашһах, 1960 ш. инаркны С. И. Чанба иһз зху Апсуа хәынтқарратә драматә театр акны аусура далагоит. Убри ашықсан Ақәати амузыкәтә цариурта дталоит ахортә дирижиор изанаат ала.

Еицырдыра артист раһһаза асценәх дцәыртит ашәкәышәәәә ҫараца И. Тәрбеи Ф. Искандери еиқәдыршәәз әлитературәтә композиция «Апсны» далаханы. Апрограмаҫы икан апсуа литература ақлассикцаа рһымтқәә.

Софа Агәмаа амиләттә театрәтә Казара амаа ду данысит, ллагалагы маҫымкәә иҫоуп. Актиортә Казара аносгыи, асахәркыратә аҫәә дзҫа-зоуп, лзанаат амадза ҫықәә рәтҫра даһтәоуп, аитцыратә абицара рзы дҫырпшыгоуп, махәә уажәраанзгагы ипҫырцаауа рацоәоуп.

Асценәҫы иһҫәмархәоуп аролькәә рацоәоуп. Урт 70 ркынза иназоит. Пхыҫәтии Асовт хәынтқарра аан театрт шықәсыктәи аусура-зы аплан шәқәдырғылон. Ашықәс аонудҫа пш-спектаклькы ыкығырләтәын. Рһыпшбагы, шамахамар, лара дрылахәымкәә имһапысуамыз.

Абәшхатәра чыда злоу артист иналызхәһоуп аролькәә зегь еипшны исықәҫеиент хәә лзымхәозаргыи, лгәы рзыбылуеит.

Зказарала хыцһаызара рацәәла ахәапшәәә хызхәоуп артист асценәҫы актиортәа дукаа зәһырыи дрыцхәмархәеиент еиуеицшым аролькәә рынагзараан. Атеатрт акны аусура данрыдыркыла – 1960 ш. инаркны амиләттә Казара ахәыштара ду лара иһыцстазаарахеит.

«Аспектәкль «Аиҫахәысра» ақәыргыларәә мизрихон Михаил Мархолия. Ускан әдекорация зәә пхыла избейт. Уи әрежиссиор изеитәсхәеит. «Мшын ахыкә әҫи ақвала еипш акы гылоуп, убри аҫақа хәцәтәәны тәткәә хәоит, хәхамаруеит», – хәә сналагеит. Уи әзирхеит. Убас егыһакеит. Амшын ахыкә әҫи ақвала иргылеит, аҫақа әкәиришат, аоньдҫа иҫоу зегьы убауа. Асценә исадырхеит асахәытхәыи-әкәирыгыла Евгений Катливоры иәреи. Абасала, спыһз лабәҫбаххейт. – Уи ахтәы абас илгәәләшәоит асценә азқәә.

Софа Агәмаа дхәмархәеит аурыс режиссиорцаа иҫырхәоуп афильмкәә

гахәеит асценәрияқәә: Ф. Искандер иһымтқәә «Харламо и Деспина», «Кролики и удавы», Ч. Цюнуа – «Ахра шкәәкәә», Ш. Ацынһәәл – «Сыхаара Б», Ш. Чкадуа – «Иәреи, ләреи, рһы-зеи», Ф. Г. Лорка – «Дона Перлимплина лыбзиабара», А. Чехов – «Ам-шә» ухәә.

Хәарада, әрежиссиорцаа дгәы-гәтарыжыуамызт, егырт ақәыргыла-мтқәә ркынгы дхәмархәян, иа-агозар, Р. Гамзатов иһымтә «Ашхә тыдҫа», М. Шавлохов ирҫеиамтала ахәапшәәә ирыдгалаз аспектәкль «Апхәысхәәә», Д. Павлова – «Аламыс», А. Островски – «Астыдҫа», В. Вишневи – «Аоптнимистә трагедиа», Н. Мирониченко – «Аитәрҫеиара» ухәә ркны.

Асатиреи аминнатиурақәеи ртеатрт «Чарирама» ашҫагы днапхәян артист. Иидыру еипш, «Чарирама» хәциркт ашәкәышәыи, адраматург Шоҫа Чкадуа. Аҫхә артистцәә Амиран Таниа, Сергеи Сақаниа, Хәыта Цыһуа, Чынчор Цыениа рыла иалагеит. Аҫхәыи ррольгы дара рақәын ихамаруаз.

Әрежиссиор Михаил Мархолия «Вечер комедии» ахыны Апснытәи афилармониаҫы аспектәклькәә ақны ауп раһһаза ақәны сахыхәмарыз. Ускан 28 шықәса сьртагылан, Сандрик иан рроль насызгон. Афильм әрежиссиор уамак ала иқәҫеиент. Искандер ииумор еиҫхарәк иахыҫкәхәз зызбахә сымоу афильм аҫоуп», – изагәалтоит актриса.

Абартқәә инарчыданы изагәәтәтәуп еиуеицшым ажанрқәә ркны еиуеицшым ахаҫсахәкәә шәалырпшәоуп, настыг дарадза ишылькәҫеи.

Софа Агәмаа еиуеицшым ашықәсқәә раан апсуа драматургиа ақнытә иналыгзәз аролькәә ире-иуоуп: Асида (Н. Тәрпәә – «Ашәә ацдара мариам»), Селма (Д. Гәлиа – «Анаурқәә»), Ланица (А. Аргәын – «Ахәра ашәә»), Тара Таразиа (Б. Шынқәба – «Нас, ишышәтаху»), Ка-

фа (Ш. Чкадуа – «Ақьанһәә»), Мари-ка (А. Аргәын – «Ашхәкәә амшын изаапшылоит»), Ан (Ш. Ацынһәәл – «Март 4») ухәә егыыртгыи. Ақыр аролькәә дхәмархәеит иара убас ахәәанырцәәтәи адраматургцәә ара ду лара иһыцстазаарахеит. «Аспектәкль «Аиҫахәысра» ақәыргыларәә мизрихон Михаил Мархолия. Ускан әдекорация зәә пхыла избейт. Уи әрежиссиор изеитәсхәеит. «Мшын ахыкә әҫи ақвала еипш акы гылоуп, убри аҫақа хәцәтәәны тәткәә хәоит, хәхамаруеит», – хәә сналагеит. Уи әзирхеит. Убас егыһакеит. Амшын ахыкә әҫи ақвала иргылеит, аҫақа әкәиришат, аоньдҫа иҫоу зегьы убауа. Асценә исадырхеит асахәытхәыи-әкәирыгыла Евгений Катливоры иәреи. Абасала, спыһз лабәҫбаххейт. – Уи ахтәы абас илгәәләшәоит асценә азқәә.

Софа Агәмаа дхәмархәеит аурыс режиссиорцаа иҫырхәоуп афильмкәә

Еснагь – ианаамтәоу

Ацхыраара

д Ацәа ахыҫарей асоциалтә гпаҫей рзы Афонд ауаапсыра ахәынтқарратә социалтә гпаҫсы апаратә цхыраагзатәкәә рышәәаразы аусура мөапнагоит, хәә атыла апыза-министр инәпынцәкәә назыгзо Валери Бганба адырра итеит асоциалтә гпаҫей ацәа ахыҫарей рзы Ахәынтқарратә фонд ахантәәыи Бакәыр Бебиа.

«Афонд атыхәтәәнтәи шыһыкәса рыла хынтә атыла аналпҫгара аҫапһа иацшһагнагахәян апаратә

цхыраагзатәкәә рышәытхәра. Иар-боу аамтәзы аус зуа реицш, аус зымуа атацәә рзы ахыҫчы иира-зы, шықәсыкә бжәки иһыҫаанза ахыҫчы ибаразы апаратә цхыраагзатәкәә рхышәә-тышәә ҫынтә еиҫханы ишытхын. Убас ала урт 27, 22 , 7 нызкә ркынза иназеит. Ахыҫчы ибаразы ацхыраагзатә паратә малқәә есымза ишәәхит», – хәә адырра кәицеит Афонд ахантәәыи.

Бакәыр Бебиа асоциалтә гпаҫса Афонд азы ауаа аматериалтә дгыларә ргырәра еиҫха хыдҫа йҫазам хәә изагәеиент. Иара иажәәкәә рыла, уи аиҫхарә аҫақы дууп аин-филиацатә процессқәә анымһапы-суа аамтәзы.

Уахыки-еңаки рыла

Ацитрустә шәырқәә – Урыстәылақә

д Хәзну аамтәзы Апснынтәи Урыстәылақә ацитрустә шәырқәә рдәықәцара мһапысуеит. Ихаҫсыз уахыки-еңаки рыла ахәалзхратә усбарта аушәтра-гаатарә тыц Адлер иахыганы ииаган 1 нызкә тонн амандарина, хәә адырра канатцөит Аладатәи ахәалзхратә усбарта апресс-мәтзура.

Есьенены, ахәалзхратә гәәтара иахысуеит Апснынтәи ақын-хамшәтә аалыц зго 200 ин-арзынапшуа аидарамһангагәтә транспорттә хархәәгақәә. Хәзтоу ашықәс жәтәарамаз инаркны ииагәхеит 16 нызкә тонн ацитрустә шәырқәә, уи ихаҫсыз ашықәс арбагақәә (10 тыс. тонн) 60% рыла еиҫауп.

Ацитрустә шәырқәә рыдегыи, аусдыкылашәәә ииаргоит әфеихуа (725 тонна), ахәырма (210 тонна), апаҫырқал (22 тонна), алимон (165 тонна), араса (245 тонна). Зынза 17,5 нызкә тонн инарзынапшуа ақынхамшәтә аалыц. Ацитрустә шәырқәә, егыырт ашәырқәеи

Иаку асистема аццаразы

Аусшәкәәә реимдаразы

Апсны ахәынтқарратә еима-даразы Аилак Апсны Аминистр-цаә Реилазаара атахрақәә рзы аусшәртәбжәыратә, иара убас аусшәртәкәә рышәыңдҫа аелектронтә ушәкәкәә реимдаразы иаку асистема апрограмматә хархәәгақәә ркомплек аццарей алагаларей рзы аконкурс рыла-нахәоит.

Аимадареи, амассәтә коммуникацәеи, ацифратә ҫиареи рзы Ахәынтқарратә еилакы пһын-

ашәыр-ршәкәеи реицш, акарантин иатданаку аалыц асиа иалага-лоуп. Урт афитосанитартә гәәтәреи уи шымапгз азы аршәхәтқәеи аццароуп.

Акарантин-фитосанитартә пҫарақәә рзы иһымпадатәиу аус-хамшәтә аалыц зго 200 ин-арзынапшуа аидарамһангагәтә ахәалзхратә гәәтара дымкрада иахысуеит. Аелектронтә шәкәтәгалара, хәамтәзтәи атехникәтә хархәәгақәә рхархәара ухәә, иһымпадатәиу ахәалзхратә усқәә рыһапҫара ақыр иармариоит, на-стыи уи аиагара аамтәгыи аркәәуеит. Ихаҫсыз ашықәс азы әсезон зегьы иалагзаны ииаган 25 нызкә тонн инарзынапшуа аамандарина. Сынҫатәәи әсезон азы ацитрустә шәырқәә риагара амеҫах ихаҫсыз ашықәс азы арбагақәә ире-ицдамхароуп.

гәымза 18, 2024 шықәсазы атыла аналпҫгара аелектронтә ушәкәкәә реимдаразы иаку асистема аццаразы хықәкылаз апрограмма шықәзәыргәәоз ақәцара инақәыр-шәаны аус әуеит.

Ацәақәцараҫы ицынцәараххаз

Аусумтқәә зегьы – напыла

Альбина Жыба

д Ақәә, Гәымста ахықәән дын-хоит Апсны зегьы ацәә аус адулашә зәыруаны иаанхә ака-за – Едем Когониа. Иара ида иахәә – арахә, мамааргыи абнәтә цтәкәә, рцәә малһны асахтан кәзцәо хтәылаҫы дыкам.

Едем ацәә аус адулашә ақы дталан имтәзейт, иҫала иҫицауаан, Апсны ақытқәәә дрылалан аҫәәтә уаа дрыҫәәәжәон, еликаауан ари аус ишаҫы аныкә апсуа, аха ус еипш адыруаны икә маҫөын.

«Ацәә саныхәычәыи инаркны биза избон, аха ақы алысуа хәә шыкәмызт. Кәтөл, Қырақәән аха-блаҫыи ханхон. Сабду әеқәә ныҫаи-гон. Ааны данаиһлак әҫи иақәыз ақәәдыр ақанһны икнаиҫауан, әҫи иалыц апызы алабарцә. Ақәәдыр зәлхәкәз ацәә аҫыи биза избон дараар», – иҫәоит Едем.

Иара аибашыра ашһахә ауп ацәә аус адулара даналага. Иҫә-атәуип, Едем иабду, Миха Бебиа, ацәә дрылказәз. Едем иан лажәәб-жәкәә ршыла еилкааны иман уи аус иадхәләз мәзәкәәк ртәы.

«Сабду ацәә Кәцаны Тьрқәтәыла гбала игон. Уажәы ацәәқәцараҫы Тьрқәтәыла атыылақәә рахынтә апһәә игылазар, усқан араантә ақәын ишыргоз. Сабду изгылан аиҫахәкәә. Убра ашә ацәә изаиҫион. Аха уаанз, ақыр изаатцаны иҫхәылихуан. Нас излаҫысцәәз ала, Мырза, Бьрзен-тәыла, ус ақәын аҫыртәан ацәә аус шадырулоз. Урт шьтцаны ацәә иақәылыны азы алырхәан. Сабду ачалтқәә шышны иман. Нас ирх-ханы, ишәцаны ирбон», - еиҫәеиҫәоит Едем.

Иара иҫатә пышала аус ина-пахыи иааигейт. Хәарада, уи ус имариамхейт. Ирацәән аҫхәкәә, аха урт еиҫә иреиәны, итццаны алтшәәхыи икылигон. Едем ацәә аус адулара даналагоз аҫәәтә хә-блаҫыи дынхон. Гәымста зааиҫгара имаз адылгы әҫи дааны аус иуан. Раһһа аус дзиулаз акамбаш ацәә аҫәхейт.

«Ацәармыкәҫыи снейн акам-баш ацәә сәааргәртә иҫәсҫеит. Ацәә зегейт амшын ахь ахәыи шәкәз. Уа ирысқәеит, исызәзәе-

ит. Ианба, ипысҫеит, сымч ақәхәзо-мызт ишдуз артатара. Уи ашһахә иҫхәылысхит хәызбала исҫығаны. Акамбаш иақәу ахәы маҫуп азы иугыбар алшоит. Ақырз ақәымкәә, аҫәеи изаатцан сазыпшын. Шым-чыбжә рышһахә артатара салагеит. Зегь реиҫа ицәгәхәзгыи уи аҫәеи-иҫәеит уи раһһатәи ипышәә атыи.

Абасала, ацәә асахтан аһынзы инеирицәз, зны арахә ацәә ахыҫ-тәуип. Иара иугыи шықәцәтәуи удыруазароуп, ахәызба иарганы кәла-лозом. Ахала ибароуп, мамзар ишы-шәоит. Ацәә аныкәыоу иауэрцәир ипәуеит. Иануртәахалак шьтә аҫыи ахызом», - иҫәоит Едем.

Ақәәз уажәы ацәә усҫак аус адиулаззон, имч ақәхәзон аһынзы, аха имоуп атыцәәхәкәә, инәп-кымтқәә рҫы иҫы иаирихәо. Едем ақамқәә, ақамқәә, аҫсуа мақәкәә, ақәәдыркәә ухәә инәпала иҫаиҫ-иҫоит. Иара иахиреиҫит шәахәшыкәса раһһа инәпала иҫаиҫаз аҫа-меи уи әтреи. Едем ашһахә данцо иниҫкәоит.

«Ацәә зейшроу еипш иара иа-лухышагы аматарә инаанлозароуп. Акамбаш атыи цөит амақәкә-раһ, ашәбастә атыи ақамқәә рзы ипшзхоит. Убас доусы ирналәоу хәә иҫоуп. Напыла иҫатцоу ацәә аматарә ианатә апцзара азуауд ацәә ианәтәзоум», - иҫәоит ақәә.

Иара иусумтқәәә зегьы ахы инаркны атыхәәнза напылақәцара роуп. Ацәәқәцара уи усқ, аха аматарә алухырицәз, еиыҫтәтәуип, иҫахтәуип. Едем ақамчыи аҫышәә еиликарцәз, аҫәәтәтәи еимыһны дахәапшуан. Уи аҫһәә аиыбтара ақыр даргәаҫит. Аха имулак иҫаиҫейт. Ахәызбақәә рьтрақәә рақәзар, уамашәа ирцшоит. «Иҫоуп, иҫыҫоуп аҫақала, уи уадхалоит, ацәәбаа ду адубалюит, аха ақырза атынакуеит», - иҫәоит Едем.

Иара амац ақәцәһәыҫы иҫатә пышәә имоуп. Аҫәәтәән абырғалк икыһыны ахәыи ақәыруазтгыи, Едем ацәә цәә ирцәуеит. Нас ииҫаху ашәәгазәа аҫаны иҫиҫоит. Уи ашһахә акамбаш ацәә аззә ала икыһццаныи аҫа убра икыһылуеит.

Ақамәкәә, аҫсуа хәызбақәә кәзцәо аҫиҫәә Апсны гәыпшәкы ыкызар, ацәәқәцара азгыи иеа-зымкыи. Уи ҫөнтәыла иаиуаза-роуп, биза имулароуп, унадхәла-ны иуцо ақ ақәзам, иҫәоит Едем. Икан аҫәәхәртә змаз, аха иа-уц атыи зегьы анилырқәәләк, нәзхәпцшоум.

«Напыла иурцәуа ацәә граздцәк амоуп – ацәәақыра биза иабазом. Апһын антәамтәзы ацәә-ақыра рацоәуп азы, иарезнак ишытһахыр алшоит. Ацәә ақәцә-разы зегь реиҫа еиҫы аамтәоуп

азын, иҫоу ацәәақыра аҫһынтәи иеипцшам. Арәара ианыкнасҫә-лакгыи, ирлас иөаоз аҫһын еипш. Артатараҫыи уаршәқәзом. Апһын ацәә аҫақәә алтәуеит. Икнахәзароуп. Напыла ирцәу ацәә аҫыи аха-ми, ацәәақыра аҫуеит иарезнак», - иҫәоит Едем.

«Накала ацәә ишахәтоу рта-тәшә амам аһынтә, иара дана-атгылалак, аиҫхәәра иҫаиҫоит аус дзиулоз. Аха, уақәгыи мыцхәыи иҫа-хар кәлазом. Азын мызкы ус иҫа-заргыи иаҫхәуеит, апһын - мап. Ари ипышәа инарбеит, инарцеит.

«Схаҫы иааиз иарезнак иҫа-сымцар, исхәшәуеит. Амшә ацәә ахәылхәра даара исҫәыцәгәән, ахәыи жәпаны иақәуп. Ақырз иза-атцаны исыман, аха иугыи иафар Кәлоит азы, снейны сахәәпшү-ан, еиласырҫөиҫтуан. Мчыбжәкы еиҫханы адуан. Нас изаахны ахәыи зегьы напыла иақәысуан. Аха цыра-цыара иахәкәымтәуаз ықан, нас еиҫә изаасцон. Нас еиҫә иза-ахны иззәәны еиҫә изаасцон, убус саҫын. Амшә ацәә ақәцара зегь реиҫа ицәгәоуп, избан-зар ашәа рацәаны иақәуп. Убри ашәа зегьы алхтәуп. Уи иара атыи алһны, аҫәеи изаатцаны, ирцә-ны, нас ахәәә чыдәкәә ахышыны иаансыжәуеит. Ари атыхәтәәнтәи усуроуп ацәәзы. Ацәә ахәәә даара биза иабойт», - еиҫәеиҫәоит Едем.

Иара ацәәкәә рчыдара атыи да-ақәымтәзәкәә еиҫәәәәлар илшоит. Абар еиҫә фактқәәк.

«Акамбаш ацәә егыырт ацәәкәә рахынтә зегь реиҫа ишкәәкәоуп. Иахәәп, ақамчәҫыи ухы иаурхәо-зар, ацәә зынзгыи иртатәтәзам. Ашәырақәә кәуцозар, усқан уи иаха аус адулатәуип. Насгыи ахәыи цыара иаанхар, ақәәд цыаҫыла имәхптә. Нас хәшәла ирыцқәтәуип. Ақамчыи баазаргыи иахчөит азы. Ацәә амца ааиҫгара иурбар кәла-лозом. Ахала ибароуп, мамзар ишы-шәоит. Ацәә аныкәыоу иауэрцәир ипәуеит. Иануртәахалак шьтә аҫыи ахызом», - иҫәоит Едем.

Ақәәз уажәы ацәә усҫак аус адиулаззон, имч ақәхәзон аһынзы, аха имоуп атыцәәхәкәә, инәп-кымтқәә рҫы иҫы иаирихәо. Едем ақамқәә, ақамқәә, аҫсуа мақәкәә, ақәәдыркәә ухәә инәпала иҫаиҫ-иҫоит. Иара иахиреиҫит шәахәшыкәса раһһа инәпала иҫаиҫаз аҫа-меи уи әтреи. Едем ашһахә данцо иниҫкәоит.

«Ацәә зейшроу еипш иара иа-лухышагы аматарә инаанлозароуп. Акамбаш атыи цөит амақәкә-раһ, ашәбастә атыи ақамқәә рзы ипшзхоит. Убас доусы ирналәоу хәә иҫоуп. Напыла иҫатцоу ацәә аматарә ианатә апцзара азуауд ацәә ианәтәзоум», - иҫәоит ақәә.

Иара иусумтқәәә зегьы ахы инаркны атыхәәнза напылақәцара роуп. Ацәәқәцара уи усқ, аха аматарә алухырицәз, еиыҫтәтәуип, иҫахтәуип. Едем ақамчыи аҫышәә еиликарцәз, аҫәәтәтәи еимыһны дахәапшуан. Уи аҫһәә аиыбтара ақыр даргәаҫит. Аха имулак иҫаиҫейт. Ахәызбақәә рьтрақәә рақәзар, уамашәа ирцшоит. «Иҫоуп, иҫыҫоуп аҫақала, уи уадхалоит, ацәәбаа ду адубалюит, аха ақырза атынакуеит», - иҫәоит Едем.

Иара амац ақәцәһәыҫы иҫатә пышәә имоуп. Аҫәәтәән абырғалк икыһыны ахәыи ақәыруазтгыи, Едем ацәә цәә ирцәуеит. Нас ииҫаху ашәәгазәа аҫаны иҫиҫоит. Уи ашһахә акамбаш ацәә аззә ала икыһццаныи аҫа убра икыһылуеит.

Ақамәкәә, аҫсуа хәызбақәә кәзцәо аҫиҫәә Апсны гәыпшәкы ыкызар, ацәәқәцара азгыи иеа-зымкыи. Уи ҫөнтәыла иаиуаза-роуп, биза имулароуп, унадхәла-ны иуцо ақ ақәзам, иҫәоит Едем. Икан аҫәәхәртә змаз, аха иа-уц атыи зегьы анилырқәәләк, нәзхәпцшоум.

Апсны Ахәәә Реидгыла

Аиҫкаара ҫыц

Наира Сабекли

д Аиҫгәә имһапысит ҫыц иаццоу аиҫкаара «Апсны Ахәәә Реидгыла» азырҫара. Уи напҫгара азылуеит Викториа Хәырхәмәл. Азыр-гара изыкы апресс-конференция аартуа, лара дзәатгылеит реиҫкаара хықәкыи иамоу. «Абәшхатәреи злоу, иаарылукаауа әҫәр хәдкы-ланы, хәжалар ртоурых, рбьз-шәә, ркультура аиқәырхара азы-кәпәра, хәллазаараҫе еиҫа зсоциалтә птстазаара п

«Ауаҗс лира»

Адоухатә еимадарақәа рыртбааразы

Ахра Анқәаб

д Ноиабр 26-28 рзы Нхыт-Уаҗстәыла ахтныкалақь Владикавказ имфаҗысит ауаҗс лира ратә бызшәа ашьтаркыи, апоет, асахьатыхыи Коста Хетагуров диижьтеи 165 ш. атра инамаданы апоэзия актәи Жәларбжаратәи афестиваль «Ауаҗс лира (Осетинская лира)». Зтакы тәулоу ари аумсмаҗгәтә иеиднакылеит Урыстәыла еиуеиҗшым ақалақькәеи агәлыларатәи аҗәһәтәи ркнытә имачымкәа алитературеи атқарадырреи аказареи русккәа рхатарнакәа.

Афестиваль хаҗыркын «Хаамтеи «Коста Хетагуров илитературатә тынхей» хәа темас измаз «астол гъеж» ала. Асасцәа «бзиала шәаабейт хәа рахәо уи ааиртит К.Хетагуров ихьз зху амилаҗтә тқарадырратә-культуратә Центр ахантәаҗыи апрофессор Иван Алборов. Ражәахәкәа рыла иқәгылеит иара убас, Нхыт-Уаҗстәыла ашәкәыиҗәа Реидгыла ахантәаҗыи, Урыстәыла акультура зәаҗсәтәыи аусзуҗ, ажуриналистцәа Жәларбжаратәи реиҗкаара алахәыла Борис Хозиев, Урыстәылатәи ашәкәыиҗәа Реидгыла амазаныкәгаҗ, апоет, аиҗаҗа Нина Иагодинцева, апоет аиҗаҗа алитературатә критик, «Кавказ ашәкәыиҗәа Рклуб» ахада Миасат Муслимова. Анаҗс, афестиваль алахәцәа зегьы аҗаит Коста Хетагуров анышә дахьамадоу, Уаҗстәылатәи ауахәама апантеон, ибака амҗан ашәтқәа шьтарҗейт. Уи ашьтахь асасцәа аҗаит арккәа ду ихьз зху Нхыт-Уаҗстәылатәи ахәынҗқарратә университет. Уаҗа ауаҗс филология афакультет адекан Гутиева Ельмира лнапхгарала еиҗкааз асасцәеи астуҗентцәеи реиҗыларатә аҗхара атәны имфаҗысит. Уи ааиртит «иарбан усмаҗгәтәзаалакыи имфаҗыитцә, ихазыртәауа, иалкаау ауаа роуп. Хтәылаҗы иахьа цәаҗәлеи доухәлеи еизааигәоу ауаа жәаҗыла реиҗкәшәара, акырза тцәзкуа хтысуп, ауаҗсаа хзы мацара акәымкәа,

Кавказ ажәларкәа реиҗш Урыстәылеи уи агәыларатәи ахәынҗқарратә рзгыи» хәа, еиҗау атқаруиартә Ахада, Урыстәыла ашәкәыиҗәа Реидгыла алахәыла Ахурбек Магомедов ихьзала иқәгылаз аректор Алан Огоев. Аиҗыларатәи асасцәеи аҗшәмацәа фарацәеи инеиҗауа иазаатгылон Коста Хетагуров дназлоу амилаҗтә рккәаҗәа рырҗиаратә тынх ажәларкәа рхаҗра аиҗкәыиҗәа реиҗмабзиара арцаулареи рус акны урт рлагала атқакы, убасгыи аилатәаратә зал иҗнышәуан ауаҗсаа рҗейлаша ипоэзия аурис, авар, ачечен, англиз, апсуа (Д.Гәлиа иеиҗаҗа К.Хетагуров иажәа «Ан» даҗхейт арҗ ацәахәкәа равтор) бызшәкәа рыла. Аиҗыларатәи хыркәшан уи иалахәыи шәаҗы инарзынаҗшу ауаҗс филология афакультет астуҗентцәа еиҗкәкы бжәеиҗшәала Коста ду иажәеиҗраала «Нытуан» реиҗаҗхәарала.

Уантә асасцәа рымҗа хан зыхьз адунеи иахьтәахәоу ақалақь Беслан ашәа. Ишдыру еиҗш, ари ақалақьаҗы 20 шыкәса раҗхьа сентиабр 1 азы, актәи аҗжаратәи школ акны атқарадырратә алагара иазкыи агәыртәаратә цәахәа амфаҗгараан, 1200-шык инарзынаҗшу ашкәлхәыцкәеи 300-шык инархәкәа арцаҗәеи атәаҗәеи атеррористцәа ирыткәеи.

Хымш зыҗстәаарақәа ашәартә бааҗы итаҗылаз рхы иақәиҗтәи амчратә усбартақәа русзуҗцәа ргәымшәареи рхатқареи ирыбзоураны, аха арака рыҗстәаарақәа фахҗәеи, ари арака бааҗы аҗаҗа бааҗы зыхьзгази иалазыи ргәалашәара иазку амеориалтә комплекс «Амаалықьцәа рықалақь» иаҗауа дарбанызаалак илаҗырз камтәкәа дзыхынхәуам. Угәатанза уеилнашьартә икоуп арака иубои иуахәуеи.

Аумсмаҗгәтәи аҗәтәи амш алагеит уи алахәцәа Владикавказ ақалақь аҗы икоу, Коста Хетагуров аамтала дахьынхәо, иахьзыи уи емоориалтә җны-музеи атқара ала. Азәлымхәара харака тцәз амфаҗгәа лажәкәа рнаҗс, амузеи ауаҗах тбаакәа руак акны имфаҗысит, еиуеиҗшым абызшәкәа рыла Коста Хетагуров ипоэзии, авторцәа рхатәи рҗиареи иахьыртхәыи апоэзиатә хәылҗаз маҗ. Уаҗа ауаҗс бызшәала арккәа ду иажәеиҗраалақәа руак даҗхейт Апснытәи аделега-циа ахатарнак,

жәларбжаратәи апроект «Кавказ – наш общий дом» анапхгаҗы Давид Дасания.

Амш аҗәтәи азбжасы Амилаҗтә тқарадырратә библиотеканы имфаҗысит апоэзия жәларбжаратәи афестиваль «Ауаҗс лира» (Осетинская лира) иаҗыиҗәа хада-хаз ахтыс, 125ш. раҗхьа итытыз, Коста Хетагуров иажәеиҗраалақәа раҗхьатәи реиҗга тшыбызшәкәа: аурис, ачечен, авар, афранцыз бызшәкәа рыла иеиҗаҗаны итыҗыиҗ ашәкәкәа рзырҗара иазкыи аилатәара. Абиблиотека афәе акны иҗыртәҗәкәа атәаҗәа даара зәлымхәара зыртәз, ауаҗс лира ашьтаркыи ирҗиара иеидыкыло еиуеиҗшым аамтәкәа раан итыҗыиҗ ашәкәкәеи уи ихатәреи итынхей ирызкны акыр абызшәкәа рыла апериодикатә тыҗымтәкәа ркны акыиҗхь збахьоу анҗамтәкәеи рҗыртәҗәкәа. Аумсмаҗгәтәи аныҗәатә цакы ханартәауан ауаҗс милаҗтәи қашара «Хонга» ансамбль «Артхурон» алахәцәа рынаҗарала.

Кавказ ашьхәуа жәларкәа зегь реиҗш, агәыртәаратә усмаҗгәтә ауаҗсааҗы традициак ахасабала Хазшаз имҗаныхәара иазкыи ақьабз амфаҗгәтә иалагеит. Уи мфаҗгәит апрофессор Иван Алборов. Анаҗс, агәыртәаратә еилатәара алахәцәа ирызынархәз адныхәалара атәыла ахадеи аиҗаҗыреи русбарта аиҗабы Ибрагим Гобеев ихьзала даҗхейт, жәлар реиҗара-апарламент ахантәаҗы ихатыҗуаҗ Асланбек Гутнов. Иара убас, асасцәа ирыдынхәало ажаа рхәкәа рхәеит аҗыҗантәи ашәкәыиҗәа Реидгыла ахантәаҗы Борис Хозиев, Нхыт-Уаҗстәыла жәлар рпоет Музафер Сахови.

Анаҗс, Урыстәыла ашәкәыиҗәа Реидгыла анапхгара ахьзала амилаҗтә лира аһәкәа рызцәарақәа рзы ахантәаҗы ихатыҗуаҗ Валери Латынин «Пушкин ихьтәи медал» ианаишьейт Борис Хозиев, «Сказитель Руси за заслуги» амедал ланаишьейт ари афестиваль аиҗкааратә хейлак ахантәаҗы, апоет аиҗаҗа Залина Басиева, Пушкин ипоема «Руслан и Людмила» ауаҗс бы-зшәахыи иахьейтлаз азы.

Убасгыи, Нхыт-Уаҗстәыла акультуреи, атқареи атқарадырреи рминистрреи ауаажәларратә еиҗкаара «К.Хетагуров ихьз зху амилаҗтә атқарадырратә культуратә Центри

рыхьзала афестиваль алахәцәа зегьы иранашьан ахатәртә шәкәкәеи агәларшәаҗәтә хамтәкәеи.

Ихьркәшәтәыи ахҗатәи амш азы асасцәа мфаҗыит Нхыт-Уаҗстәыла амилаҗтә музеи ахь. Уаҗа адиректор Аслан Цуциев аҗааҗәа ирзеиҗкәеи адунеи аҗиара еиуеиҗшым аамтәкәа раантәи ауаҗс жәлар рҗоурых тәула зыртәбырҗуа аҗыртәкәа, уи шыкәзырҗәгәо аекспонатқәа гәадурала идырбо. Ахәылбыҗәа Е.В.Вахтангов ихьз зху Академиатә аурис театр акны имфаҗысит Коста Хетагуров ицәахәкәа «Адуни зегьы – сара исуахәамоуп (Весь мир – мой храм)» хьзыс измаз апоэзия ахәылҗаз. Уи аартын Нхыт-Уаҗстәылатәи жәлар реиҗара апарламент адепутат, абаҗхәтәра харақ злоу апоет Чермен Дудаев, ижәлар гәакыа зыхьз камшәо рҗей лаша иазкыи аҗәеиҗраала Казарала анаҗарала. Анаҗс, рхатәи рҗиамтәкәеи К.Хетагуров иаҗамтәкәа реиҗаҗкәеи ирыҗхәон ахәылҗаз алахәцәа – Чечентәыла Жәлар рпоет, ашәкәыиҗәа Реидгыла ахантәаҗы ихатыҗуаҗ Шарип Цуроев, аҗабарда шәкәыиҗәа Фарид Кудиев, Ингушетия Жәлар рпоет Раиса Дидигова, Аахьт-Уаҗстәылатәи атқарадырратә институт аусзуҗ, абызшәатқәаҗы Залина Дугузова, аурис поетцәа, аиҗаҗаҗәа Марина Кудимова, Генади Калашников, Наталиа Тимофеева ухәа уб. еҗ. Коста Хетагуров иажәеиҗраала «Ауасиат («Завещание)» ахәылҗаз алахәцәа аҗышәала ирзаҗхәан арҗ ацәахәкәа зыҗуа ынаҗарала.

Афестиваль «Ауаҗс лира (Осетинская лира)» җазара харакыла амфаҗысра зыбзоуруу драҗхьагылоуп жәаҗыла уи иаҗааз асасцәа рҗаҗхьа ашьхәаҗы гәаартылатәи иасадкыларатә азырҗшыв, ауаажәларратә еиҗкаара «Иудинад» ахантәаҗы, асасаиҗра «Амран» аиҗаҗы Тамерлан Марзоев.

Духәла ибеиаз арҗ амшкәа ирылаҗаны имфаҗысит иара убас, Апсны Нхыт Кавкази ркультураҗы еиҗкаарақәа рыртбааразы хара злоу акыр аумсмаҗгәтәаҗы гәаартылатәи ауссеиҗуреи рзы иақәыиҗәа рҗаҗхьахәтәреи аиҗкәаҗәарақәа мфаҗгәтәи Даҗстантәи алитература-сахьаркыратә журналкәа «Литературный Дагестан» «Соколенок» рредактор хада, апоет Мурад Ахмедови; Даҗстантәи ашәкәыиҗәа Реидгыла авартә кәша анапхгаҗы, ажуринал «Дружба» аредатор Гамзат Изудинов; Нхыт-Уаҗстәыла агәзеткәа зегь раастә зтираж хараку (7.000 нызкы цыра), урысбызшәала есены итыҗуа «Севернаи Осетия» аредатор хада Марина Битаровей; Нхыт Уаҗстәылатәи еиҗыдыруа алитература-сахьаркыратә журнал «Мах Дуг» аредатор хада Аксана Хетагуровей хәреи хабжәара. Урт хәарада иаарласны атыҗантәи апериодикатә тыҗымтәкәа рредакторцәеи, ашәкәыиҗәа Реидгылеи Ассоциацияи рнапхгареи рыбзоурула аҗстазаараҗы иалыҗаҗаҗа хәа хгәыҗуеит.

Дарбанызаалак изы имаҗам, ауаҗы гәыла-псыла данҗарха иҗстазаара атқакы шаҗызуа. Хазну аамтәзы ахеиқәыиҗәара азцәара акырза иҗдарны ианықәгылоу, аиҗхараҗы хара хназлоу ажәлар маҗкәа хзы, Кавказ нхытәи ажәларкәеи хәреи хәимадара, хәиҗанеиаиара амфаҗастәкәа есымшаиҗаҗы рыртбаара акырза атқанакуеит жәлар хараҗабала адгьыл аҗы хәказаразы. Уи ус шақәу аҗоурых иартәбырҗхейт.

Абаҗхәтәра анарха

Нели Тарҗхәа
лиубилеи азгәатан

д Н.А. Лакоба ихьз зху Аҗәтәи аҗәабатәи Ашьхарыуаа ршкол акны имфаҗысит Апсны жәлар рпоет Нели Тарҗхәа диижьтеи 90 шыкәса атқара иазкыи аиубилеитә хәылҗазы. Аумсмаҗгәтә еиҗкаан Аҗәа ақалақь атқара аусбарта, хатала аусбарта аспециалист хада Нонна Ломиа, ашкәкәа рнапхгарақәа, урт ркны еиҗкаау алитературатә кружокәа реиҗаҗаҗәа реиҗмадара.

Нели Тарҗхәа диижьтеи 90 ш. атқара аиубилеи азгәатара иалахәны Аҗәтәи аҗәабатәи, ахҗатәи, аҗышәбатәи, ахәбатәи, аабатәи, аҗәабатәи аҗжәратәи ашкәкәа. Ахәылҗаз ахь имфаҗыит апсуа шәкәыиҗәа.

Ахәынҗқарратә гимн андырхәа ашьтахь ихаҗыркын ашкәлхәыцкәа рыла еиҗкааз алитература-сахьаркыратә композиция. Атәаҗәа даара исахьаркыи ирыҗхәон Н. Тарҗхәа лажәеиҗраалақәа, лпрозатә шытә: «Матциса», лдраматә рҗиамтә «Ашәа аҗҗара маҗриам» ухәа ркнытә аҗыҗкәа.

Нели Тарҗхәа лыҗстәзаареи лырҗиаратә мҗей фырҗышганы ишаанхәо, насгыи амилаҗтәи алитератураҗы ллагала шьарда шатқанакуа иазаатгылеит ашәкәыиҗәа атқара-аазара аус знапы алакуи.

Апсны ашәкәыиҗәа Реидгыла ахантәаҗы Вахтанг Аҗхәзоу: «Иахьа Нели Тарҗхәа лиубилеи азгәатара Аҗәтәи ашкәлхәыцкәа рыла иахьейҗкаау агәыҗра унаҗоит ххатәи бызшәеи хкультуреи реиқәыиҗара амаҗ аззыуша аҗар шейтаҗыло. Апоет, апрозаик лыхьз иадхәаланы ахтыс бзи мфаҗысит. Абас, абиҗарақәа реиҗмадара анықоу алтәшәкәаҗыи йказауеит. Алитература-сахьаркыратә журнал «Алашара» аредатор хада Анатоли Лаҗлаа: «Нели Тарҗхәа хлитература арҗиараҗы шьарда лыллыршейт, лфымтәкәа рыла аҗхәаҗыи ираазалоит еиҗаҗыло абиҗарақәа. Урт зегьы аҗсуаа рмилаҗтә чыдарақәа рныҗшуеит, рдуни иазааигәоуп, убри акнытә зра-псыра рыкәзам».

Иқәгылаз иреиуоуп иара убас ахәыҗтәи журнал «Амҗабз» аредатор хада Гәында Сақания, Аҗәа ақалақь атқара аусбарта аспециалист хада Нонна Ломиа, Аҗәтәи Ашьхарыуаа ршкол адиректор А. Кәарчелиа Жәлар рпоет Нели Тарҗхәа лтаацәара ркнытә аиубилеитә хәылҗазы аҗыҗызгаз, еиҗыкәаз, зкыбаҗ азырҗшыи ашкәлхәыцкәа зегьы иҗабуп хәа ралхәеит апоетесса лыҗхәа Асида Ломиа.

Ахәылҗаз хыркәшан атәаҗәа инарыҗгаз ашәкәкәеи акәшарақәеи рыла.

В. Ажәанба

АПСНЫМЕДИА

Ареспубликатә ын арратәус әар а «А снымедиа»

gazeta-apsny.info
apsnygazeta@mail.ru

а ел: +7 (840) 226-15-75 / 226-59-73
а ы ы : А сны, А ә а , Ажәанба им а, 9

Аредатор хада
Ахра АН АБ